

בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, צְדִיקִים מִהַפְּסִיִּם
מִדַּת הַדִּין לְמַדַּת הַרְחָמִים.

וּבְאֹתוֹ זְמַן נִחְשָׁב כְּאִלוֹ נִבְרָא
הָעוֹלָם, וְיִסְדֵּר אֶת הָאוֹרוֹת
כְּרְאוּי, זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא
לַיְלָה. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם,
זֶה יִשְׂרָאֵל שְׁשֵׁלְטוֹנָם יְהִי בְּזִמְן

הַגְּאֻלָּה, וְהַרְשָׁעִים יִשְׁאָרוּ (לכח)
בַּחֹשֶׁךְ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא
לַיְלָה, וְנֶאֱמַר בְּיָמֵינוּ וְשִׁמְאֵל וַיְהִי
עָרֵב וַיְהִי בִקְרַיּוֹם יוֹם אֶחָד, שֶׁהוּא
עָרֵב שֶׁל יִצְחָק וּבִקְרַיּוֹם שֶׁל אַבְרָהָם.

בְּאֹתוֹ זְמַן, מֵהַ שְׁהִיְתָה הַנְּשֻׁמָּה
מִהַדְּקָת בֵּין הַרְגָלִים, זֶהוּ שְׁכָתוּב
וַתִּגַּל מַרְגְּלוֹתָיו וַתִּשְׁכַּב, שְׁחִזְרָה
לְלֵב, שֶׁהִיא כְּמוֹ שְׁרִירֹשָׁלַיִם,
בְּאֹתוֹ זְמַן הִלֵּב רוּאָה. זֶהוּ
שְׁכָתוּב וְלֹא יִפְנֶף עוֹד מוֹרִיף וְהָיוּ
עֵינָיֶךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיף. הִלֵּב

שׁוֹמֵעַ, שְׁחִזְרוּ עֲבוּדָה וְכָרוּבִים
לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁנֶאֱמַר בָּהֶם
וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי מֶעַל
הַפְּפֹרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, וְכָל

הַעֲנָנִים (שֶׁהֵם רוּמֵי רִבְתֵי וְרוּמֵי הַקְּטָנָה),
שֶׁהֵם מְכַסִּים אֶת הַתְּפִלּוֹת, זֶהוּ
שְׁכָתוּב סִפּוֹת בְּעֵנָן לֶף מַעְבּוֹר
תְּפִלָּה, נַעֲבְרִים, וּמֵאִירִים
הַעֲנָנִים, שֶׁהֵם בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית
שְׁנֵי, שְׁבָהֶם עוֹלוֹת הַתְּפִלּוֹת.

שְׁבֻזְמָן שִׁישְׂרָאֵל מְלַכְלָכִים
בְּטַנּוּפִים שֶׁל שְׁאָר הָעַמִּים,
הַנְּשֻׁמָּה, שֶׁהִיא שְׁכִינָה, אוֹמְרָת,
אֵל תְּרַאנִי שְׁאֲנִי שְׁחִרְחֵרְתָּ,
וְתַפְּלָה נּוֹפְלָת. זֶהוּ שְׁכָתוּב נְפִלָה
לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל,

וְכִשְׁנוֹפְלָת, שׁוֹכְכַת שְׁכִינָה לְעַפְרָה
בֵּין הַרְגָלִים, וְהָרִי פָרְשׁוּהוּ וַתִּגַּל
מַרְגְּלוֹתָיו וַתִּשְׁכַּב, וְהִיא
מִתְּפַלֵּלָת לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

דְּבִזְמָנָא דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל מְלוֹכְלָכִין בְּטַנּוּפִין
דְּשְׁאָר עַמִּין, נְשֻׁמָּתָא דְּאִיְהִי
שְׁכִינְתָא אֲמַרְתָּ, (שִׁיר א' ו') אֵל תְּרַאנִי שְׁאֲנִי
שְׁחִרְחֵרְתָּ, וְצִלוֹתָא נְפִלָת, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (עֲמוֹס ה' ב') נְפִלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, וְכֹד נְפִלַת שְׁכִיבַת
לְעַפְרָה בֵּין רְגְלִין, וְהָא אוֹקְמוּהוּ (רוֹת ג' ז') וַתִּגַּל מַרְגְּלוֹתָיו וַתִּשְׁכַּב, וְאִיְהִי

וּבִהְיוֹתָ זְמָנָא מִתְּהַפְּכָא כְּרַסִּיָּא מְדִינָא לְרַחֲמֵי,
וְדָא הִיא רְזָא דְּאוֹקְמוּהָ מְאָרִי מִתְּנִיתִין צְדִיקִים
מִהַפְּכִין מִדַּת הַדִּין לְמַדַּת רַחֲמִים.

וּבִהְיוֹתָ זְמָנָא אֲתַחְשִׁיב כְּאִלוֹ אֲתַבְרִי עַלְמָא,
וְיִסְדֵּר נְהוּרִין כְּדָקָא יְאוּת, הָדָא הוּא

דְּכְתִיב (בראשית א' א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם
וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם
דָּא יִשְׂרָאֵל, דְּשֵׁלְטוֹנְתְּהוּן יְהִי לְזְמָנָא

דְּפוּרְקָנָא, וְרִשְׁיַעֲיָא יִשְׁתְּאַרוּן (ג"א

אוֹלִי) בְּחֹשֶׁכָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא
לַיְלָה, וְאֲתַמַּר בִּימִינָא (דף נ ע"ב) וְשִׁמְאֵל וַיְהִי

עָרֵב וַיְהִי בִקְרַיּוֹם יוֹם אֶחָד (שם א' ה'), דְּאִיְהוּ עָרֵב
דְּיִצְחָק, וּבִקְרַיּוֹם דְּאַבְרָהָם. בְּהָהוּא זְמָנָא מֵה

דְּהוֹת נְשֻׁמָּתָא מִהַדְּקָא בֵּין רְגְלִין, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (רוֹת ג' ז') וַתִּגַּל מַרְגְּלוֹתָיו וַתִּשְׁכַּב,

דְּאֲתַחְזֵרְתָּ לְלֵבָא, דְּאִיְהִי כְּגוּוֹנָא דְּיִרוּשָׁלַם,
בְּהָהוּא זְמָנָא הִלֵּב רוּאָה, הָדָא הוּא

דְּכְתִיב (ישעיה ל' כ') וְלֹא יִפְנֶף עוֹד מוֹרִיף וְהָיוּ
עֵינָיֶךָ רוֹאוֹת אֶת מוֹרִיף, הִלֵּב שׁוֹמֵעַ דְּאֲתַחְזֵר

עֲבוּדָה וְכָרוּבִים לְבֵי מִקְדָּשָׁא, דְּאֲתַמַּר
בְּהוּן (במדבר ז' פט) וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֱלֹהֵי

מֶעַל הַפְּפֹרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים, וְכָל עֲנָנִין
(דְּאִינוּן רוּמֵי רִבְתָא וְרוּמֵי זַעֲרָא) דְּאִינוּן מְכַסְּיִין עַל

צִלוֹתִין, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (איכה ג' מד) סִפּוֹת בְּעֵנָן
לֶף מַעְבּוֹר תְּפִלָּה מִתְּעַבְרִין, וְנְהָרִין עֵינִין

דְּאִינוּן בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי, דְּבַהוּן סְלָקִין
צִלוֹתִין.

דְּבִזְמָנָא דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל מְלוֹכְלָכִין בְּטַנּוּפִין
דְּשְׁאָר עַמִּין, נְשֻׁמָּתָא דְּאִיְהִי

שְׁכִינְתָא אֲמַרְתָּ, (שִׁיר א' ו') אֵל תְּרַאנִי שְׁאֲנִי
שְׁחִרְחֵרְתָּ, וְצִלוֹתָא נְפִלָת, הָדָא הוּא

דְּכְתִיב (עֲמוֹס ה' ב') נְפִלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, וְכֹד נְפִלַת שְׁכִיבַת
לְעַפְרָה בֵּין רְגְלִין, וְהָא אוֹקְמוּהוּ (רוֹת ג' ז') וַתִּגַּל מַרְגְּלוֹתָיו וַתִּשְׁכַּב, וְאִיְהִי

שְׂקִימָה מִהַעֲפָר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וּפְרָשֶׁת כִּנְפֵךְ עַל אֲמַתְךָ כִּי גֹאֵל אֶתָּה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּחַרְד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת, הֵהוּא שְׁנֵאֲמַר בּוּ יְהו"ה אִישׁ מִלְחָמָה. מַה זֶה וַיִּלְפַּת? כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר יִלְפְתוּ אֲרָחוֹת דְרָפָם. בְּאוֹתוֹ זְמַן יָבֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיֹּאמֶר לָהּ לִינִי הַלִּילָה וְהִיָּה בְּבִקֵּר (רות א). לִינִי הַלִּילָה, שֶׁהוּא הַשְּׂמָאל. וְהִיָּה הַבִּקֵּר, שֶׁהוּא רַחֲמִים, זְמִין, שְׂמֵשֶׁם מֵאִיר הָאוֹר. זֶהוּ שְׁכָתוֹב הַבִּקֵּר אוֹר, אִם יִגְאָלְךָ טוֹב יִגְאֵל, אִם יַעֲשֶׂה כָּךְ יִשְׂרָאֵל מַעֲשִׂים טוֹבִים לְהַעֲלוֹתְךָ מִבֵּין הַרְגָלִים - יָפָה, תִּגְאֵל עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל הַעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא כַּעֲלֵךְ, טוֹב וְדַאי, וְאִם לֹא יַעֲשֶׂה כָּךְ מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְגֵאֲלִיתִיךָ אֲנֹכִי. וְהָרִי פָּרְשׂוּהוּ חֵי יְהו"ה שְׁכָבִי עַד הַבִּקֵּר, הַשְּׂבוּעָה בַּח"י, שְׁכוּלָל שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת הַתַּפְּלָה, שְׁכָבִי עַד הַבִּקֵּר, עַד אוֹתוֹ הָאוֹר, שְׂבָאוֹתוֹ זְמַן הַתַּפְּלָה תִּהְיֶה מֵאִירָה בְּלֵב וּבְעֵינַיִם, וּמִשׁוֹם שְׂבִשְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה הַבְּרָכוֹת שֶׁל הַתַּפְּלָה תְלוּיָה הַגְּאֵלָה, וְבוּ מִתְגַּלָּה, שֶׁהוּא יְסוּד ח"י הַעוֹלָמִים, נֶאֱמַר בּוּ וְהִיו עֵינֵי וְלִבִּי שֵׁם כָּל הַיָּמִים.

וְהִיו עֵינֵי וְלִבִּי, הַזְכִּיר עֵינַיִם וְלֵב, מִשׁוֹם שְׂצָרִיךְ אָדָם בְּתַפְּלוֹתוֹ שִׁיְהִיו עֵינָיו לְמִטָּה אֶל הַנְּשָׂמָה, שֶׁהִיא שְׂכִינָה, שֶׁהִיא אֲסוּרָה בְּגִלוּת, וְלִבּוֹ לְמַעְלָה בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְסוּד הַדְּבָר - עֵינֵי תְּמִיד אֶל יְהו"ה כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשַׁת רַגְלִי, וְלִבּוֹ לְמַעְלָה לְטַל נְקָמָה מִעֲמָלֶךְ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי, בְּלִבִּי וְדַאי, בּוּ עֵתִיד לְטַל נְקָמָה, כְּמוֹ שְׁנֵטַל בּוּ נְקָמָה מִהַמְצָרִים.

וְדַאי, בִּיהַ עֵתִיד לְנִטְלָא נּוֹקְמָא, כְּמָה דְנִטְלָא בִּיהַ נּוֹקְמָא מִמְצָרָי.

מִצְלִי לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְיוֹקִים לָהּ מִעֲפָרָא, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (שם ט) וּפְרָשֶׁת כִּנְפֵךְ עַל אֲמַתְךָ כִּי גֹאֵל אֶתָּה.

בְּהַהוּא זְמַנָּא (שם ח) וַיִּחַרְד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת, הֵהוּא דֵאֲתַמַּר בִּיהַ (שמות טו ג) יְהו"ה אִישׁ מִלְחָמָה, מֵאִי וַיִּלְפַּת כְּמָה דֵאֲתַמַּר (אויב ו יח) יִלְפְתוּ אֲרָחוֹת דְרָפָם, בְּהַהוּא זְמַנָּא יִתִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וַיִּימָא לָהּ, לִינִי הַלִּילָה וְהִיָּה בְּבִקֵּר (רות ג יג), לִינִי הַלִּילָה דֵאִיהִי שְׂמָאֲלָא, וְהִיָּה בְּבִקֵּר דֵאִיהִי רַחֲמֵי יְמִינָא, דְמַתְמָן נְהִיר אוֹר, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (בראשית מד ג) הַבִּקֵּר אוֹר, אִם יִגְאָלְךָ טוֹב יִגְאֵל, אִם יַעֲבִיד כָּךְ יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִין טְבִין לְסִלְקָא לָךְ מִבֵּין רַגְלִין שְׁפִיר, תִּגְאֵל עַל יְדֵי דִישְׂרָאֵל עֲלָאָה דֵאִיהוּ כַּעֲלֵךְ, טוֹב וְדַאי, וְאִם לֹא יַעֲבִדוּן כָּךְ עוֹבְדִין טְבִין, וְגֵאֲלִיתִיךָ אֲנֹכִי.

וְהָא אוֹקְמוּהוּ (רות ג יג) חֵי יְהו"ה שְׁכָבִי עַד הַבִּקֵּר, אוֹמְרָאָה בַּח"י, דֵאִיהוּ כְלִיל ח"י בְּרַכָּאן דְצִלוֹתָא, שְׁכָבִי עַד הַבִּקֵּר, עַד הֵהוּא נְהָרָא, דְבַהֲהוּא זְמַנָּא צִלוֹתָא תְהֵא נְהָרָא בְּלָבָא וּבְעֵינַיִן, וּבְגִין דְבַח"י בְּרַכָּאן דְצִלוֹתָא תְלִיא פּוֹרְקָנָא, וּבִיהַ אֲתַגְלִיא, דֵאִיהוּ יְסוּד ח"י עֲלָמִין, אֲתַמַּר בִּיהַ (ד"ה ב ז טו) וְהִיו עֵינֵי וְלִבִּי שֵׁם כָּל הַיָּמִים.

וְהִיו עֵינֵי וְלִבִּי אֲדַפִּיר עֵינַיִן וְלָבָא, בְּגִין דְצָרִיךְ בַּר נֶשׁ בְּצִלוֹתֵיהּ לְמַהוּ עֵינוֹי לְתַתָּא לְגַבֵּי נְשָׂמָתָא, דֵאִיהִי שְׂכִינְתָא דֵאִיהִי אֲסִירָא בְּגִלוֹתָא, וְלִבִּיהַ לְעִילָא בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְרָזָא דְמִלָּה עֵינֵי תְּמִיד אֶל יְהו"ה כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשַׁת רַגְלִי (תהלים כה טו), וְלִבִּיהַ לְעִילָא לְנִטְלָא נּוֹקְמָא מִעֲמָלֶךְ, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (ישעיה סג ד) כִּי יוֹם נָקָם בְּלִבִּי, בְּלִבִּי